

דף ל.

עין משפט א.

אור"ח סימן שכג פעיף ג

עיינ לעיל דף כט: עין משפט ד

אור"ח סימן תקי פעיף י

יא. משאות שדרכן לשאת אותם במוט ישא אותם על גבו, ומה שדרכן על גבו ישא אותן מלפניו או יפרוש עליהן בגד, ואם יש לו הרבה אורחים עושה כדרכו, אבל על גבי בהמה לא יביא שום משא כלל.

עין משפט ב.

אור"ח סימן תקי פעיף י

עיינ לעיל עין משפט א

עין משפט ג.

אור"ח סימן שסה פעיף ה

ה. ז. אע"פ שמותר להשתמש תחת הקורה, לא ישב אדם בראש המבוי וחפץ בידו^מ, שמא יתגלגל החפץ מידו לר"ה ויביאנו אליו, כיון שאין היכר בינו לר"ה, אבל על פתח החצר שיש הכר מותר לשבת עם חפץ בין פתוח לר"ה בין פתוח לכרמלית.

עין משפט ד.

אור"ח סימן תרח פעיף ב

ב. נשים שאוכלות ושותות עד שחשכה^ז ואינן יודעות שמצוה להוסיף מחול על הקודש, אין מוחיזין בידן שלא יבואו לעשות בזדון.

הגה: ה"ה בכל דבר איסור אנו אומרים מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין^ס,

מ. היינו לשבת שם תחת הקורה או אצל הלחי בקביעות דהרי מותר להשתמש שם. שם אות כ"ח.

ואפשר כשיש צורת הפתח שם מותר לשבת דישי היכר, מיהו בצורת הפתח הגבוה מאוד אסור דאין היכר ואפי' פתוח לכרמלית, מ"ב אות כ"ט ממ"א.

נ. היינו עד בין השמשות. ב"י בשם הרא"ש, אבל ביה"ש עצמו הוא ספק תורה, ובפרט לדעת הפוסקים ספק תורה מן התורה לחומרא.

ס. במצות תוכחה יש ו' דברים.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ודוקא דבר שאינו מפורש בתורה **ע** אע"פ שהוא מן התורה, אבל דבר שמפורש בתורה מוחין בידם **פ**.

הגה: אם יודע שאין דבריו נשמעין **ז**, לא יאמר ברבים להוכיחן רק פעם אחת, אבל לא ירבה בתוכחות, כיון שיודע שלא ישמעו. אבל ביחיד חייב להוכיחו עד שיכנו או יקללנו **ק**.

א'. מצות תוכחה אינה אלא במצות לא תעשה.

ב'. דין ערבות בין בעשה ובין בלא תעשה.

ג'. דין תוכחה וערבות רק באפשר למחות וכלי זה פטורים.

ד'. בלא אפשר למחות לא נפטרים אלא מן העונש, אבל מצות תוכחה עדיין חייב בה.

ה'. אם העוברים על האיסור הם שוגגין ויודע שלא יקבלו ממנו התוכחה מוטב לשתוק, ומצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, אבל אם מזידים אדרבא מוסיפין להוכיחן כדי להענישם.

ו'. דבר שאינו מפורש בתורה אומרים בו מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין. והרמב"ם מחמיר להצריך שיהיה שדבר זה פשט ברוב בני אדם, אבל אם עדיין לא פשט ברוב בני אדם מצוה להוכיח ולא אמרינן מוטב שיהיו שוגגין בזה. כה"ח אות י"א.

ז. ועוד דמה שאומרים מוטב שיהיו שוגגין רק בביתם, אבל בביהכ"ס לא אמרינן מוטב שיהיו שוגגין שהרי אחרים ילמדו מהם. כה"ח אות י"ב. מספר חסידים סי' רס"ב.

ע. אלא שחכמים למדוהו ממדרש הפוסקים, או שהוא קבלה בידם שזה הלכה למשה מסיני.

פ. וגם זה באין סכנה ע"י שמוחה, אבל אם יש בזה סכנה אינו חייב למחות, וגם רק כשאינו צריך להוציא ממון בשביל למחות אבל אם צריך להוציא ממון על זה פטור. כה"ח אות ט"ז.

ו. ובמפורש בתורה שחייב למחות אף שיודע שלא יקבל התוכחה חייב מדין ערבות, וע"י שמוחה בידו מוציא עצמו מן הערבות. כ"כ ר"ז באות ה'.

צ. היינו שברור לו שאין דבריו נשמעים. ודוקא כשהחוטא שוגג אבל אם החוטא מזיד הגם שאם אינו מוכיחו אינו נענש כי יודע בבירור שלא יקבל ממנו, מ"מ עובר על מצות עשה דהוכיח תוכיח וחייב להוכיחו עד שינזוף בו החוטא ומכאן ואילך אסור להוכיחו שנאמר "אל תוכח לך". ובעבירה שבסתר יוכיחו בסתר, אבל בעבירה שבגלוי יוכיחו מיד שלא יתחלל ש"ש. מ"א ס"ק ג'. כה"ח אות י"ח.

ק. פלוגתא בגמ' אם עד הכאה או עד קללה, וי"א שדי בזה שהחוטא נזף בו. כה"ח אות כ"ד.

עין משפט ה.

אור"ח סימן תקיה סעיף ז

ז. ח. מתחילין בערימות התבן אף שהכניסם לאוצר אם התבן סרוח ויש בהם קוצים ואז עומדים להסקה.

עין משפט ו.

אור"ח סימן שלג סעיף א

א. א. אוצר של תבואה או כדי יין אפי' שמותר להסתפק ממנו בשבת אסור להתחיל לפנותו בשבת ^ר אלא לדבר מצוה ^ש כגון להכנסת אורחים ^ת או לקבוע בית מדרש.

א. ב. במקום מצוה שמותר לפנותו יפנה אותו בלי טרחא יתירה והוא שאם היה אוצר גדול מפנה ממנו חמשה קופות שבכל קופה ג' סאים.
לא היה באוצר אלא חמשה קופות מפנה מהם ארבעה אבל לא יפנה אותו כולו שמא יבא ג"כ להשוות גומות ^א.

הגה: כל שבות שהתירו לצורך מצוה מותר גם לצורך אורחים, ולא נקרא אורחים אלא בנתארח אצלו בביתו ^ב, אבל במה שמזמין חבירו לאכול סעודה אצלו אינה סעודת מצוה אלא סעודת רשות.

ר. מברייתא שבת קכ"ו, ואם התחיל לפנותו מע"ש מותר לפנותו בשבת אפי' לדבר הרשות, ב"י, מ"א ס"ק ב', אבל הט"ז בס"ק א' הקשה על זה ומסיק דאסור לפנותו בשבת גם בהתחיל מע"ש.

ש. וה"ה לשאר סעודת מצוה שאין לו מקום אחר, ולדבר מצוה מותר אפי' מגג לגג ובסולמות, ב"י.

ת. שהגיעו בע"ש ולא היה לו פנאי מע"ש לפנותו, אחרת אסור. כה"ח אות ו'.

א. ובמקום מרוצף אפשר דמותר לפנותו כולו, ב"ח, אך מדברי הפוסקים שלא חילקו בזה אסור גם במרוצף, כה"ח אות ט'.

ב. ואם האורחים משלמים בעד הסעודה לא נקראים אורחים, כה"ח אות י"ג מא"ח.
וְכָל מָקוֹם שֶׁנִּזְכַּר כְּבוֹד אֲוֹרְחִים הֵינּוּ שֶׁהֵם רְאוּיִים לְכַבּוֹד כְּגוֹן בְּעֵלֵי תוֹרָה, או בעלי שם טוב ומעשים טובים, או עני בן טובים או עשירים שראוי לכבדם שאינם עושים רעה, אבל הקבצנים שעוברים ושבים בשביל טרף ומזון לביתם הם בכלל צדקה אך אינם בכלל כבוד אורחים, כה"ח אות י"ד מספר סולת מנחה כלל ט"ו-ג'.

עין משפט ז.ז.

או"ח סימן תקיח פ"ז
עין לעיל עין משפט ה

דף ל:

עין משפט א.

או"ח סימן תקיח פ"ה

ה. ט. נוטלים עצים הסמוכים לדופני הסוכה ג ומסיקין מהם.

הגה: ה"ה אם זרק חבילות על הסכך שאינם בטילות לגבי הסכך ד אם דעתו להסיקן ה מותר ליטלן משם ביו"ט.

או"ח סימן תרלה פ"א

א. א. עצי סוכה אסורים לכל תשמיש ו כל שמונת ז ימי החג, בין עצי דפנות בין עצי סכך.

ג. וי מירי בסוכה שאינה של מצוה כגון בפסח או בשבועות. רש"י בביצה ל' ע"ב. כה"ח אות נ"ה. ועוד מירי בלא עשאן שם לעבות הדופן דאל"כ הוי סותר ואסור.

ד. אבל עצים בודדים הזרוקים על הסכך בטלים לגבי הסכך ואסור לקחת אותם משם מדין סותר. מ"א ס"ק י"ב. מ"ב אות מ"א. אבל אם נתכוון בחבילות אלו לעבות הסכך אסור לקחת מהם משום סותר. כה"ח אות נ"ט, ומ"ב שם.

ה. היינו דעתו להסיקן היום ביו"ט וא"צ שיהיה דעתו מאתמול להסיקן דאין הם מוקצה. מ"ב אות מ"ב, ממ"א ס"ק י"ג.

ו. מברייאת בסוכה דף ט' ע"א, ובגמ' ביצה דף ל', מנין לעצי סוכה שאסורים כל שבעה ת"ל חג הסוכות שבעת ימים לה'. ותניא ר"י ב"ב אומר כשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל שם שמים על הסוכה, שנאמר חג הסוכות ז' ימים לה', מה חג לה' אף סוכה לה'. וכתבו התוס' שם דהאיסור הוא מן התורה כל זמן שהסוכה קיימת, אבל משנפלה ובטלה מצותה אין איסורה אלא מדרבנן.

ז. ולר"ת העצים כדי הכשר סוכה איסורם מן התורה אבל היותר מכדי הכשרה מדרבנן. ובדפנות לדעת הרא"ש והטור אין בהם איסור כלל, אבל להרמב"ם גם עצי דפנות אסורים וכך פסק השו"ע, והב"ח כתב שלדעת הרמב"ם איסור דפנות מן התורה, אך הט"ז בס"ק א' כתב דאיסור דפנות להרמב"ם רק מדרבנן.

ז. היינו שבעת ימי חג הסוכה ויום שמיני עצרת משום שבבין השמשות של יום השביעי היו אסורים והוקצו, וא"כ נאסרו גם ביום שמיני עצרת גם לבני א"י, ולבני חו"ל גם ביום ט' אסורים מספיקא, ואם חל יום עשירי בשבת אסורים גם בשבת זו. כה"ח אות ה'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: אפי' קיסם ^ח לחצוץ בו שינוי אסור.

הגה: אפי' נפלה הסוכה אסורים בשימוש ^ט ולא מועיל בזה תנאי ^י.

א. ב. אם אחר שעשה השיעור הצריך מן הדפנות ונשלם הכשר הסוכה, הוסיף אח"כ דופן לא נאסר אותו דופן, אבל בעשה ארבעתן סתם כולם אסורות ^כ ומוקצות למצוה.

הגה: וכל זה בישב בסוכה פעם אחת אבל אם הזמינה ועשה אותה לסוכה ולא ישב בה לא נאסרה ^ל דהזמינה לאו מילתא ^מ.

עין משפט ב. אר"ח סימן תקיח סעיף ה
עיי' לעיל עין משפט א

עין משפט ג. אר"ח סימן תקיח סעיף ה
עיי' לעיל עין משפט א

ה. דכשמפריד הקיסם מהסוכה מפקיע מעליו קדושת הסוכה. וְאֵבֶל לְהִשְׁעֵן עַל הַסּוּכָה בְּעוֹדָה קִיַּיֶמֶת כִּיּוֹן שֶׁלֹּא מִתְבַּטְּלֵת מִקְדוּשָׁתָהּ מוֹתֵר. מ"ב אות ד'.

גם אם אדם יש לו סוכה אחרת שעובר אליה באמצע החג, אין לו לסתור הראשונה בחג משום ביזוי מצוה. כה"ח אות ט'.

ט. ואחרי נפילתה איסורם רק מדרבנן, דלאחר שנפלה פקעה ממנה קדושתה, ודלא כהחולקים, והטעם שגם אחרי שנפלה כיון שאיתקצאי בבין השמשות הוקצו לכל שבעת ימי החג, ובגמ' ביצה ל' ע"ב אמרו כל השבעה כחדא יומא אריכתא דמי.

י. כיון שא"א ליטלם בביה"ש משום שזה סותר והוקצו לכל השבעה, כ"כ רש"י בביצה דף ל', אבל הר"ן כתב דלא מהני בהם תנאי כיון דאיסורם מן התורה. אבל ליום השמיני ודאי דמהני תנאי כל שנפלו. ב"י בשם הר"ן. מ"ב אות ו'.

כ. אבל אם פירש שזה להכשר סוכה, וזה לדופן רביעי למצוה מן המובחר, לא נאסר. מ"ב בביאור הלכה.

ל. היינו לשימוש בעציה אבל משום מוקצה דסתירת אהל אסור כמו בכל יו"ט ושבת. מ"ב בביאור הלכה שם.

מ. והגם דבסי' מ"ב סעיף ג' פסק דהזמינה לגוף הקדושה מילתא היא, י"ל דתשמישי מצוה קיל טפי. מ"א ס"ק ג'.

אור"ח סימן רפה פעיף ג

עין משפט ד.

ג. אין נותנים בשבת כלי תחת הנר ^ב לקבל שמן הנוטף מפני שהוא מבטל כלי מהיכנו ^ב, ומותר ליתנו מבעוד יום ^ב והשמן הנוטף אסור להסתפק ממנו בשבת.

הגה: אסור ליגע בנר דולק ^ב כשהוא תלוי אע"פ שאינו מטלטל ואין בזה מוקצה בנגיעה בעלמא, מ"מ אסור שמא יתנדנד קצת בנגיעתו ויטה ^ב.

אור"ח סימן רעט פעיף א

א. נר שהדליקו בו באותה שבת אע"פ שכבה אסור לטלטלו ^ב, וכן

ג. דלפני זה היה ראוי לטלטל הכלי ועכשיו בשבת עושהו מוקצה, ט"ז ס"ק א', וכאלו שוברו בשבת, לבוש.

ד. ואם ישנו בכלי פרי או דבר שיכול לטלטלו מותר ליתן הכלי דלא הוי מבטלו מהיכנו דמותר גם אחרי שנטף לתוכו לטלטלו, כה"ח אות י' ממ"א. וכן מותר ליתן בגד בלוי שיבלע בו השמן הנוטף ולא שייך בו בסיס לדבר האסור, כה"ח אות י"ב.

ה. ואם לא נטף בו כלל מותר לטלטלו דלא נאסר הכלי בגלל המחשבה, אבל אם נטף בו שמן אפי" מבעוד יום נאסר הכלי בטלטול שהיה מחשבה וגם מעשה, וככלי שמלאכתו לאיסור, כה"ח אות י"ד מא"ר.

ו. מי שכבה נר בשבת בשוגג אסור להתענות בשבת עצמו אלא יתענה שני וחמישי ויתן לצדקה שיעור דמי קרבן חטאת, ברכי יוסף סי' של"ד אות ו', ושיעור דמי חטאת היינו עז קטן, בת ח' ימים.

ז. מי שנענע בראשו המנורה הדולקת בשבת בלא כוונה ונשפך מעט שמן, לא נכנס בגדר שוגג, דשוגג היינו או שלא ידע ששבת היום או סבר שמלאכה זו מותרת, אבל כאן הוי אונס, וה"ה אם כבה הנר ע"י פתיחת הדלת ברוח שנהיה מפתחת הדלת לא הוי שוגג להתחייב בתענית וכפרה בחטאת, כה"ח אות ט"ז. מי שעבר אפי" באיסור דרבנן יתענה יום אחד, שם באות י"ז.

ח. ואז אם ירחיק השמן חייב משום מכבה ואם יקרב השמן חייב משום מבעיר, שם אות י"ח.

ט. שבת מ"ד וכו"מ, והטעם משום דהוקצה בבה"ש הוקצה לכל היום אפי' אחר שכבה ולא קיי"ל כר"ש דמתיר, ב"י.

המותר מן השמן אסור לטלטלו ולא להסתפק ממנו ר.

עין משפט ה. **או"ח סימן תרלה פעיף א**
עיינ לעיל עין משפט א

עין משפט ו.ז. **או"ח סימן תרלה פעיף ב**

ב. ג. האוכלים ומשקים שתולין בסוכה כדי לנאותה אסורים להסתפק מהם ש כל שמונת ימי החג, ואפי' נפלו ת.

הגה: וביו"ט ושבת אסור לטלטלם א שמוקצים הם ב.

ב. ד. אם התנה עליהם בשעה שתלאם ג ואמר בלשון זה איני בודל מהם

ר. כיון שהיה אסור להסתפק ממנו בבה"ש משום מכבה הוקצה לכל היום ונר של שעוה שכבה ביו"ט שמוותר להשתמש בנותר אפילו בעודו דולק יכול לחותכו ע"כ מותר לטלטלו גם אחרי שכבה כמ"ש בסי' תקי"ד פעיף ג, ובמ"א ס"ק ז'.

ואסור לטלטל נותר הפתילה בשבת אחר שכבה דהיא בסיס לשלהבת. כה"ח אות ה'.
ו משמע דמותר השמן אחרי שבת מותר להשתמש בו, והקשו מאי שנא מותר שמן חנוכה דהוקצה למצותו, ותירצו התוס' בשבת ע"ד ע"א דעיקר נר חנוכה בא לפרסומי ניסא ומקצה אותו לגמרי למצוה, משא"כ בנר שבת דלהנאתו הוא בא ויושב ומצפה מתי יכבה וע"כ מותר הנותר, וכ"כ הר"ן.

ש. ויותר טוב לתלות אותם בגובה שאין הילדים יכולים להגיע אליהם אם לא שהתנה עליהם.

ואסור להסתפק מהם משום ביזוי מצוה, מגמ' שבת כ"ב ע"א.

ת. דאיתקצו בבין השמשות לכל החג.

א. שכל האסור באכילה אסור בטלטול אפי' אינו אסור באכילה אלא מדרבנן. ביאורי הגר"א.

ו ואם נפלו ביו"ט או בשבת יביאו קטן כבן ג' או ד' ויטלטלם למקום אחר להצניעם שם עד אחר יו"ט, כ"כ הבן איש חי בפ' האזינו אות יו"ד.

ואפי' מפני הגנבים או הגשמים אסור לטלטלם. כ"כ בר"ז אות ו'.

ו ואם נופלים הרבה קסמין על השולחן ביו"ט או בשבת וא"א לאכול שם מותר לטלטלם כמו גרף של רעי. כ"כ במשנה ברורה בביאור הלכה.

ב. דמוקצה למצותו אפי' ר"ש מודה דאסור. מ"א ס"ק ה'.

ג. לאו דוקא אלא קודם בין השמשות.

כל ביה"ש^ד, הרי זה מסתפק מהם בכל זמן שירצה^ה שהרי לא הקצה אותם ולא חל עליהם קדושת הסוכה.

אם אמר בלשון זו שאני מתנה עליהם לאכלם כשיפלו אינו כלום^ו, אבל אם אמר אני מתנה עליהם לאוכלם מתי שארצה מהני שגם ביה"ש בכלל.

הגה: וצריך לעשות התנאי קודם בין השמשות הראשון.

הגה: יש מי שכתב שבזה"ז אין נוהגים להתנות^ז, וכך נוהגין בנויים התלויים בסכך אבל בשל דפנות כגון סדינים המצויירים נוהגים לטלטלם אפי' בלי תנאי מפני הגשמים, כיון שיש אומרים דאין איסור בדפנות עצמן, ומ"מ טוב להתנות עליהם^ח.

הגה: אם סיכך בהדס או תלה בסוכה אתרוג לנוי מותר להריח בהם^ט דלא

ד. כיון שיש תחילת ביה"ש ויש סוף ביה"ש צריך שיאמר כל זמן ביה"ש. כה"ח אות ל"ח. וברמ"א הוסיף שצריך שיאמר כל ח' הימים, אבל המ"א בס"ק ז' כתב שזו חומרא יתירא, והלבוש כתב העיקר כדברי הרמ"א.

ה. אפי' בעודם תלויים. מ"ב אות י"ט.

ו. שהרי לא התנה אלא על השעה שיפלו, וא"כ בביה"ש שהיו תלויים חלה עליהם קדושת סוכה.

ז. מטעם שאין אנו בקיאים להתנות כראוי.

ח. ויזהר לעשות להם עניבה ולא קשירה כדי שיוכל להתירם כיו"ט או בשבת. מ"א ס"ק ט'.

י. אותם החוקקים הפסוק "בסוכות תשבו שבעת ימים" בדלעת לא יפה הם עושים שזה יבא לידי בזיון. מ"ב אות כ"ד.

יא. גם אחרי הסוכה לא יפסע על עצי סוכה דתשמישי מצוה הם כמו ציצית ולולב, אבל מותר לשורפם בתנור, ונהגו לשומרם להגעלת כלים.

ט. אדם שתלה אתרוג כשר לנוי בסוכה, וכיו"ט בא אצלו אורח שלא היה לו אתרוג ורוצה לקחת אותו ולברך עליו כתב הח"ס בתשובה או"ח סי' קפ"ד דמותר לו לקחת אותו ולברך עליו. פ"ת ומ"ב בביאור הלכה.

י. ומה שמותר להריח בהם דלא הוקצה אלא מאכילה, וההדס לא הוקצה אלא לעציו ולא להריח בו. כ"כ הלבוש.

הוקצו מריח רק שלא יגע בהם דאסור בטלטול.
ויש אוסרים להריח בהדס'.

עין משפט זז. או"ח סימן תרלה פעיף א
עיינ לעיל עין משפט א

עין משפט ט. או"ח סימן תרסה פעיף ב

ב. הפריש ז' אתרוגים לשבעת הימים, כל אחד יוצא בו ואוכלו למחר,
אבל ביומו אסור שהוקצה לכל היום.

י. כיון שעיקרו עשוי רק להריח הוקצה גם לריח, וכיון שיש פלוגתא שב ואל תעשה עדיף,
אבל אתרוג שעיקרו לאכילה לכו"ע מותר להריח בו. מ"ב אות כ"ו.